

LIITE 17 (Sisäministeriön julkaisuja 2022:17)

HIKLU-alueen yhteistoiminnan kehittäminen

Helsingin kaupungin pelastuslaitos, Itä-Uudenmaan
pelastuslaitos, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Länsi-
Uudenmaan pelastuslaitos

Erica Sauvala

Sisäministeriö Helsinki 2022

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Sisäministeriö
CC BY-SA 4.0

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2022

HIKLU-alueen yhteistoiminnan kehittäminen

Julkaisija Sisäministeriö

Tekijä/t Erica Sauvala

Kieli suomi

Sivumäärä 26

Tiivistelmä HIKLU-alueen yhteistoiminnan kehittäminen -hankkeen tavoitteena oli kehittää ja yhtenäistää Uudenmaan pelastuslaitosten alueellisen yhteistyön toimintatapoja sekä tuottaa alueellisen yhteistyön toimintamalli, jota voidaan käyttää valtakunnallisesti käynnistettäessä tai kehitettäessä vahvemmin suunniteltua ja organisoitua yhteistyötä. Hankkeen aikana alueellisen toimintamallin tuottamisen lisäksi on luotu muun muassa uusia toimintamalleja ja prosesseja tukemaan yhteistoimintaa sekä kehitetty pitkän tähtäimen suunnitelmallisuutta ja tavoitteiden toteutumisen seurantaa.

HIKLU-yhteistyö osoittaa käytännössä, että järjestelmällisellä, pelastuslaitosten kaiken toiminnan kattavalla yhteistyöllä on mahdollisuus parantaa palvelujen yhdenmukaisuutta, laatua ja kustannustehokkuutta. Alueellista yhteistyötä tekemällä samoilla resursseilla ja euroilla saadaan aikaan enemmän tuloksia ja pystytään kehittämään toimintaa tehokkaammin.

Erityisesti asiakkaan kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että työtä asiakaspalvelun ja toimintojen yhdenmukaistamiseksi jatketaan myös tulevaisuudessa koko pelastustoimessa, jotta pystymme tarjoamaan yhtä laadukasta palvelua koko Suomessa. Organisoidun yhteistoiminnan tekeminen alueellisesti kumppanuusverkostoa pienemmissä yksiköissä antaa mahdollisuuksia toimintatapojen pilotoimiseen ja ketterämpään kehittämiseen yhteisten suuntaviivojen puitteissa.

Utveckling av samarbetsverksamheten i HIKLU-området

Utgivare Inrikesministeriet

Författare Erica Sauvala

Språk finska

Sidantal 26

Referat Målet för projektet kring utveckling av samarbetsverksamheten i HIKLU-området var att utveckla och harmonisera förfaringssätten i det regionala samarbetet vid räddningsverken i Nyland och ta fram en verksamhetsmodell för regionalt samarbete, vilken kan användas nationellt då samarbete som planerats och organiserats startas eller vidareutvecklas. Under projektiden har man utöver att ta fram en regional verksamhetsmodell bland annat skapat nya verksamhetsmodeller och processer för att stöda samarbetsverksamheten och utvecklat den långsiktiga metodiken och uppföljningen av uppnåendet av målen.

HIKLU-samarbetet visar i praktiken att metodiskt samarbete som täcker räddningsverkets all verksamhet ger möjlighet att förbättra tjänsternas enhetlighet, kvalitet och kostnadseffektivitet. Genom att föra regionalt samarbete åstadkoms med samma resurser och samma penningbelopp i euro mer resultat och därtill kan verksamheten utvecklas effektivare.

I synnerhet ur kundens synvinkel är det av främsta vikt att arbetet för att harmonisera kundbetjäningen och funktionerna fortsätts också i framtiden i hela räddningsväsendet, så att vi kan erbjuda lika högklassiga tjänster i hela Finland. Organiserat samarbete som förs regionalt i mindre enheter än i partnernetverket ger möjlighet att genomföra pilotprojekt kring förfaringssätten och att mer dynamiskt utveckla dessa inom ramen för de gemensamma riktlinjerna.

Development of joint activities in the HIKLU region

Publisher Ministry of the Interior

Author(s) Erica Sauvala

Language Finnish **Pages** 26

Abstract The goal of the “Development of joint activities in the City of Helsinki, Eastern Uusimaa, Central Uusimaa and Western Uusimaa (HIKLU region)” project was to develop and harmonise the regional cooperation practices of Uusimaa-based rescue departments and produce an operating model for regional cooperation that could be used nationally when initiating or developing more strongly planned and organised cooperation. During the project, in addition to producing the regional operating model, new operating models and processes have been prepared to support joint activities, and long-term plans and the monitoring of the achievement of goals have been developed.

In practice, HIKLU cooperation shows that systematic cooperation that covers all activities of rescue departments can improve the uniformity, quality and cost-effectiveness of services. By engaging in regional cooperation using the same resources and funds, more results can be achieved, and operations can be developed more effectively.

In particular, it is vital for customers that the process to harmonise customer service and operations also continues in the future throughout rescue services so that services of an equally high quality can be provided throughout Finland. Engaging in organised joint activities regionally in units smaller than the partnership network gives opportunities for testing operating methods and for more agile development within the scope of shared guidelines.

Sisältö

1	Esittely	7
2	Johdanto	8
3	Menetelmät, aineistot ja työn esittely	11
4	Tuotokset	14
4.1	HIKLU-toimintaohje	14
4.2	Ohjauksen toimintamallit	15
4.3	Kehittämissuunnitelma 2022–2025	17
4.4	Alueellisen yhteistyön toimintamalli.....	17
4.5	HIKLU-työtila	17
4.6	Viestintä	18
5	Johtopäätökset	19
Liite 1	22

1 Esittely

HIKLU-alueen yhteistoiminnan kehittäminen -hankkeen tavoitteena oli kehittää ja yhtenäistää Uudenmaan alueella laaja-alaisesti tehtävää yhteistyötä. Alueellisen yhteistyön selkeä organisointi ja yhteiset toimintamallit luovat vankan pohjan, jonka päälle on hyvä rakentaa verkostomaista yhteistyötä. Pohja yhteistoiminnalle toki oli jo olemassa, sillä HIKLU:ssa yhteistyötä on tehty jo pitkään eri tasoilla.

Hankkeen aikana on selkiytetty yhteistoimintaorganisaation rakennetta, luotu uusia toimintamalleja ja kehitetty toiminnan pitkän tähtäimen suunnitelmallisuutta ja tavoitteiden toteutumisen seurantaa. Uusien toimintamallien jalkauttaminen on käynnissä, ja työ jatkuu myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Kiitokset kaikille HIKLU-alueen pelastuslaitoksissa työskenteleville, yhdessä olemme enemmän.

2 Johdanto

HIKLU:ssa eli Helsingin kaupungin sekä Itä-, Keski- ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksilla on tehty yhteistyötä jo pitkään. Nykymuotoinen yhteistoimintasopimus on allekirjoitettu joulukuussa 2015, mutta eri laajuista yhteistyötä useilla vastuualueilla on tehty jo pitkään ennen tätä.

Yhteistyön tarkoituksena on edistää pelastuslaitosten yhteistoimintaa kaikissa pelastuslain 27 §:n sekä muun lainsäädännön mukaisissa pelastustoimen ja pelastuslaitosten tehtävissä. Yhteistoiminnasta pelastustoimen tehtävissä on säädetty pelastuslain 6. luvussa. Ensisijaisena pyrkimyksenä on järjestää toiminta asiakkaiden ja yhteistyökumppanien näkökulmasta niin, että palvelut ovat laadukkaita, tasalaatuisia ja ristiriidattomia sekä niin, että kulloisenkin palvelun tarjoaja ei tässä mielessä erotu merkittävästi.

Yhteistyön määrä on vuosien kuluessa kasvanut merkittävästi, ja sen muodot sekä laajuus ovat monipuolistuneet. Yhteistyörakenteet ovat muovautuneet yksittäisistä tarpeista, mutta kokonaisuutta ei ole jäsenelty ja hallittu täysin toimivasti. Tämän seurauksena on havaittu, että yhteistyörakenteita ja toimintoja on tarpeen selkiyttää sekä organisoida ja ohjata entistä paremmin. Näin varmistetaan, että asiakkaalle suunnatut palvelut ovat HIKLU-alueella yhdenmukaisia, parannetaan toiminnan kustannusvaikuttavuutta sekä vältetään päällekkäistä työtä pelastuslaitoksissa. Yhteistoiminnan kehittämisen suunnitelmallisuutta pidemmällä aikavälillä on tehostettava, jotta sen riittävä resursointi ja toimiva aikataulus voidaan varmistaa pelastuslaitosten toiminnan vuosisuunnittelussa. Kehittämistyön pohjana toimivat helmikuussa 2020 valmistunut HIKLU-kehittämistyöryhmän laatima raportti ja sen toimenpidesuosituksiset.

Vuosina 2021–2022 tavoitteena on kehittää yhteistoimintaa muun muassa

- vahvistamalla toiminnan ohjausta,
- ottamalla käyttöön tehokkaampia ohjausmekanismeja tavoitteiden edistymisen seuraamiseksi ja saavuttamiseksi,
- kuvaamalla prosessit ja toimintatavat selkeästi,
- luomalla menettelytavat ja ympäristö dokumenttien hallintaa varten sekä
- tekemällä yhteistyötä verkkosivu-uudistuksen toteuttamisessa.

Lisäksi käynnissä on useita pienempiä yhdessä määriteltyihin avaintavoitteisiin pohjautuvia kehittämistoimenpiteitä.

HIKLU:n avaintavoitteet vuosille 2021–2022 ovat:

1. asiakaspalvelun yhtenäistäminen Uudenmaan alueella,
2. suuronnettomuuksiin ja vaativiin johtamistilanteisiin liittyvän suorituskyvyn parantaminen,
3. palvelutasopäätöksen mukaisen tason saavuttaminen ja
4. työhyvinvoinnin kehittyminen muuttuvassa toimintaympäristössä.

Asiakkaan saamien palveluiden yhtenäistämistä tehdään ylemmällä tasolla valtakunnallisesti, mutta yksityiskohtaisempi toimintatapojen yhtenäistäminen sekä resurssien konkreettinen yhteiskäyttö on ainakin alkuvaiheessa syytä toteuttaa naapurilaitosten kesken. HIKLU-alue toimii esimerkkinä pelastuslaitosten yhteistoimintasopimukseen pohjautuvan yhteistyön systemaattisessa kehittämisessä. Kehitettyjä toimintamalleja ja dokumentaatiota voidaan hyödyntää jatkossa valtakunnallisesti alueiden välisen yhteistyön käynnistämiseksi ja kehittämisessä. HIKLU-alueella on vahvaa osaamista sekä näyttöjä yhteistyön tulosten hyödyntämisestä joko sellaisenaan tai jalostettuna myös suuremmissa mittakaavassa kuin vain Uudenmaan alueella.

HIKLU-alueella kaikissa pelastuslaitoksissa laadittiin vuoden 2020 aikana palvelutasopäätökset, jotka ovat voimassa 2021–2024. Valmistelua tehtiin yhteistyössä, ja lopputuotoksena syntyi neljä rakenteeltaan ja osin sisällöltäänkin yhdenmukaista palvelutasopäätöstä. Yhteisestä valmistelusta ja palvelutasopäätösten muodosta saatiin kiitävää palautetta esimerkiksi Etelä-Suomen aluehallintovirastolta.

Vuoden 2020 aikana HIKLU:ssa valmisteltiin yhteistä onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmapohjaa, jossa yhdistyvät valvonta- ja turvallisuusviestintäsuunnitelmat. Suunnitelmassa huomioidaan jatkossa entistä paremmin asiakasnäkökulma. Yhteinen suunnitelmapohja otetaan käyttöön kaikissa HIKLU-pelastuslaitoksissa viimeistään vuoden 2022 alussa.

Vuosina 2018–2020 laadittiin HIKLU-pelastuslaitosten yhteinen Uudenmaan alueen riskianalyysi, johon nykyiset palvelutasopäätökset perustuvat. Pelastustoimen uudistushankkeen riskianalyysiryhmä on ehdottanut Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyysimallia sovitettavaksi valtakunnalliseen käyttöön soveltuvaksi.

HIKLU:ssa on tuotettu yhteistyönä muun muassa useita yhteisiä asiakasohjeita rakentamisen ohjaukseen ja onnettomuuksien ehkäisyyneen sekä yhdenmukaiset paloturvallisuuden itsearviointin materiaalit. HIKLU:ssa on aloitettu myös alueellisten suorituskykyjen määrittely pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ehkäisyn osalta.

Edellä mainittuja esimerkkejä yhteistyön tuloksista voidaan hyödyntää valtakunnallisen valmistelun pohjana joko sellaisinaan tai jatkokehittäen niitä esimerkiksi toimintamallien ja asiakaspalvelun yhtenäistämässä sekä käynnissä olevassa pelastustöiden ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hankkeessa. Riskianalyysityössä on tehty esimerkiksi laajaa toimintaympäristöanalyysia Uudenmaan alueella, ja onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmapohjatyössä on pureuduttu asiakkaan tarpeisiin ja hyödynnetty riskianalyysin huomioita mietittäessä, millaisia palveluita tuotamme asiakkaille ja mihin riskeihin pyrimme vaikuttamaan niillä.

Asiakaspalvelun yhtenäistäminen, yhteistyön kehittäminen ja resurssien tehokas yhteinen hyödyntäminen luovat mahdollisuuksia yhtenäisemmälle ja paremmalle asiakaspalvelulle, jatkuvalla toiminnan alueellisella ja paikallisella kehittämisellä sekä hyväksi havaittujen käytäntöjen hyödyntämiselle ja jatkokehittämiselle niin alueellisella kuin valtakunnallisella tasolla.

Hankkeen tavoitteiksi määriteltiin

1. Kehittää HIKLU-alueen yhteistoimintaa ja sen pitkän tähtäimen suunnitelmallisuutta.
2. Yhdenmukaistaa asiakaspalvelua ja toimintamalleja Uudenmaan alueella toimivien pelastuslaitosten kesken.
3. Päivittää ja luoda yhteistyötä varten yhtenäinen ohjeistus, jossa toimintatavat ja prosessit on kuvattu selkeästi.
4. Tiivistää ja tehostaa ohjausta, resurssien yhteistä hyödyntämistä ja työskentelyä sekä seurantaa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
5. Kehittää, yhdenmukaistaa ja tehostaa sekä sisäistä että ulkoista HIKLU-toimintaan liittyvää viestintää.
6. Päivittää HIKLU-yhteistoiminnan kehittämissuunnitelma seuraavaksi neljäksi vuodeksi yhteistoimintasopimuksessa sovitun mukaisesti.
7. Kuvata alueellisen yhteistyön malli, jota voidaan soveltaa, hyödyntää ja jatkokehittää valtakunnallisesti.

3 Menetelmät, aineistot ja työn esittely

Toimintaohjeen laadinnan pohjana käytettiin vuonna 2015 allekirjoitettua, edelleen voimassa olevaa yhteistoimintasopimusta sekä sen liitteinä olleita eri vastuualueiden omia yhteistoimintamuistioita. Kaikille yhteisellä toimintaohjeella korvattiin vastuualuekohtaiset yhteistoimintamuistiot, joissa oli hajontaa yhteisten periaatteiden määrittelyn tarkkuudessa ja laajuudessa. Toimintaohjeeseen pyydettiin sen luonnosvaiheessa kommentteja pelastuslaitosten johtajilta sekä ohjausryhmiltä, ja ohjetta muokattiin toimivammaksi niiden perusteella.

Toimintaohje hyväksyttiin kesäkuussa 2021, ja sen käyttöönotto käynnistettiin ohjausryhmien kanssa. Jalkautus on käynnissä, ja sitä jatketaan edelleen. Joulukuun 2021 aikana on kerätty palautetta myös työryhmiltä, jotta toimintaohjetta voidaan tarvittaessa tarkastaa ja päivittää vuonna 2022.

Kehittämissuunnitelman laadinta käynnistettiin heinäkuussa 2021. Suunnitelman laadinnassa on huomioitu hyvinvointialueuudistuksen valmistelu, joka tulee viemään kaikilla pelastuslaitoksilla resursseja tiukan aikataulunsa vuoksi. Näin ollen kehittämissuunnitelman osalta toimeksiantona oli, että uusia isoja kehittämisprojekteja käynnistetään vain, jos ne ovat täysin välttämättömiä, ja pyritään viemään loppuun kesken-eräiset projektit. Kaikilta työryhmiltä kartoitettiin kyselyllä näkemyksiä ja ehdotuksia oman osa-alueensa kehittämiskohteista seuraavalle neljälle vuodelle. Kyselyn pohjalta tehtiin yhteenveto, johon kaikki ohjausryhmät ja pelastuslaitosten johtajat saivat tutustua etukäteen.

Marraskuussa järjestettiin ohjausfoorumi, johon osallistuivat pelastuslaitosten johtajat ja kaikkien vastuualueiden ohjausryhmät. Foorumissa käytiin pienryhmissä läpi työryhmien näkemyksiä ja muodostettiin kokonaiskuvaa HIKLU-yhteistyön tavoitteista ja kehittämistoimenpiteistä vuoteen 2025 asti. Suunnitelmaan nostettiin erityisesti paljon henkilöstö- tai taloudellisia resursseja vaativat asiat sekä useampaa vastuualuetta koskevat tavoitteet. Lisäksi ryhmillä on pienempiä tavoitteita, jotka on kuvattu niiden omista vuosisuunnitelmissa. Kehittämissuunnitelma on laadittu lopulliseen muotoonsa ohjausfoorumin oivallusten pohjalta ja hyväksytty joulukuussa 2021.

Ohjauksen toimintamallien kehittämiseen käytettiin pohjana HIKLU:n kehittämisprojektiryhmän loppuraportin esityksiä vuodelta 2020. Ohjauksen tiivistämisen tavoitteena on, että eri vastuualueet tekevät aiempaa tiiviimpää yhteistyötä, sekä varmistaa, että kaikessa suunnittelu- ja kehittämistyössä otetaan jo alkuvaiheessa huomioon kaikkien vastuualueiden tarpeet.

Ohjausta on tiivistetty niin pelastuslaitosten johtajien ja ohjausryhmien kuin ohjausryhmien ja työryhmien välillä. Toimintaohjeessa on määritelty ohjauksen prosessit, ja niiden käyttöönotto aloitettiin jo keväällä 2021 ennen toimintaohjeen hyväksymistä.

Kahdesti vuodessa järjestetään **ohjausfoorumi**, johon pelastuslaitosten johtajat ja kaikkien vastuualueiden ohjausryhmät kokoontuvat käymään yhdessä läpi muun muassa tavoitteita, kehittämissuunnitelmaa ja ajankohtaisia asioita. Kerran vuodessa järjestetään **HIKLU-seminaari**, jossa pelastuslaitosten johtajat, kehittämisspäällikkö sekä ohjausryhmien ja työryhmien edustajat tapaavat toisiaan ja kuulevat ajankohtaisista asioista.

Alueellisen yhteistyön toimintamalli luotiin HIKLU:n yhteistoimintasopimuksen ja toimintaohjeen pohjalta. Siinä pyrittiin huomioimaan mahdollisimman hyvin alueiden erityispiirteet, ja sitä voidaan muokata omaan toimintaan parhaiten sopivaksi. Kyse on toimivaksi havaitusta esimerkistä siitä, millä tavalla alueellista yhteistyötä voi organisoida.

Mallista kerättiin kommentteja eri pelastuslaitoksilta ja hankkeen sisäministeriön yhteyshenkilöiltä. Kommentteja tuli melko vähän, ja ne huomioitiin jatkotyöstössä. Laadittu alueellinen malli on esimerkki toimivasta yhteistyörakenteesta, ja siitä voi joko poimia parhaat käytänteet ja pohjan alueellisen yhteistyön käynnistämiseksi ja kehittämiseksi tai sen voi myös ottaa käyttöön sellaisenaan.

HIKLU-työtila on toistaiseksi ollut Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen (Espoon kaupungin) alustalla Sharepoint-ympäristössä. Työtila päätettiin siirtää eTuve-ympäristöön, jotta sitä voidaan käyttää paitsi HIKLU-yhteistyössä, myös mahdollisten muiden yhteistyökumppanien, kuten sopimuspalokuntien, kanssa.

Nykyinen työtila ei enää sellaisenaan tue yhteistoimintaa eikä työskentelyä riittävästi. Työtila on rakentunut vuosien aikana, eikä sen ylläpitoa ole vastuutettu riittävällä tavalla. Työtilan käytölle ei ole ollut selkeitä rakenteita ja ohjeita, mistä on aiheutunut, että eri vastuualueet ovat käyttäneet ja rakentaneet sitä eri tavoin. Työtilan tarkoitus on tukea avointa yhteistoimintaa ja mahdollistaa yhteisten materiaalien saatavuus, hyödynnettävyys ja löydettävyys. Nykyisellään tämä tavoite ei täysin toteudu.

Työtilan rakentamista varten benchmarkattiin erilaisia intraratkaisuja sekä jatkokehitettiin nykyisestä työtilasta toimivampaa ja selkeämpää mallia. Rakenne on käyty läpi joulukuun 2021 aikana ohjausryhmien ja viestinnän työryhmän kanssa, ja se muokataan lopulliseen muotoonsa mahdollisten kommenttien perusteella. Joulukuussa on luotu työtilan pohja, johon aletaan siirtää voimassa oleva ja edelleen tarvittava materiaali työskentelyä varten nyt käytössä olevasta työtilasta.

Sisäistä viestintää on kehitetty yhteistyössä HIKLU:n viestintätyöryhmän kanssa. Hankkeen aikana on lanseerattu HIKLU- uutiskirje sekä HIKLU-tiedote.

Viestinnän kehittäminen jatkuu edelleen yhteistyössä viestinnän ryhmän kanssa. Hankkeen aikana viestinnän osuutta on tuotu kaikessa toiminnassa aiempaa näkyvämmäksi ja on pyritty löytämään keinoja, joilla viestinnän ryhmä voisi parhaiten tukea kaikkien vastualueiden työskentelyä. Viestintää on myös pyritty tuomaan näkyväksi osaksi työryhmien työskentelyä sekä viemään työskentelyä siihen suuntaan, että viestintä saisi automaattisesti syötteitä ryhmiltä itseltään.

4 Tuotokset

4.1 HIKLU-toimintaohje

HIKLU:lle laadittiin toimintaohje, johon on kirjattu selkeästi yhteistoiminnan perusperiaatteet, prosessit ja työtavat, joita koko yhteistoiminnassa mukana oleva henkilöstö noudattaa. Toimintaohje hyväksyttiin käyttöön kesäkuussa 2021.

Kuva 1. Toimintaohjeen sisällysluettelo.

Sisällys

HIKLU-toiminnan tarkoitus ja tavoitteet	3
HIKLU-yhteistyön organisointi	3
Resursointi	3
P 1	3
Kehittämispäällikkö	4
Vastuualueet ja niiden ohjausryhmät	4
Työryhmät	5
Projektit	5
Ohjausryhmien foorumi	5
Seminaari	6
Johtaminen ja päätöksenteko	6
Vastuut yhteistyön johtamisessa ja yhteensovittamisessa	6
Puheenjohtajan/ vastuuhenkilön nimeäminen ja tehtävät	6
Päätöksentekomenettely	7
Tavoiteasetanta, toiminnan suunnittelu- ja seurantavastuut	8
HIKLU-päätösten sitovuus ja niistä poikkeaminen	9
Kokouskäytännöt ja -dokumentaatio	9
Yhteistyödokumentaatio	9
Viestintä	9
HIKLU-yhteistyössä käytettävät tietovarannot ja -järjestelmät sekä ylläpitovastuut	10
HIKLU-yhteisedustajan käyttö ja asettaminen alueellisissa ja valtakunnallisissa instansseissa ja työryhmissä	10
Pelastusviranomaisen toimivallasta sopiminen	10

Jatkossa toimintaohjetta päivitetään säännöllisesti, ja käytänteitä tai toimintamalleja muokataan tarvittaessa. Toimintaohjetta voidaan soveltaa myös osana alueellista yhteistyön mallia.

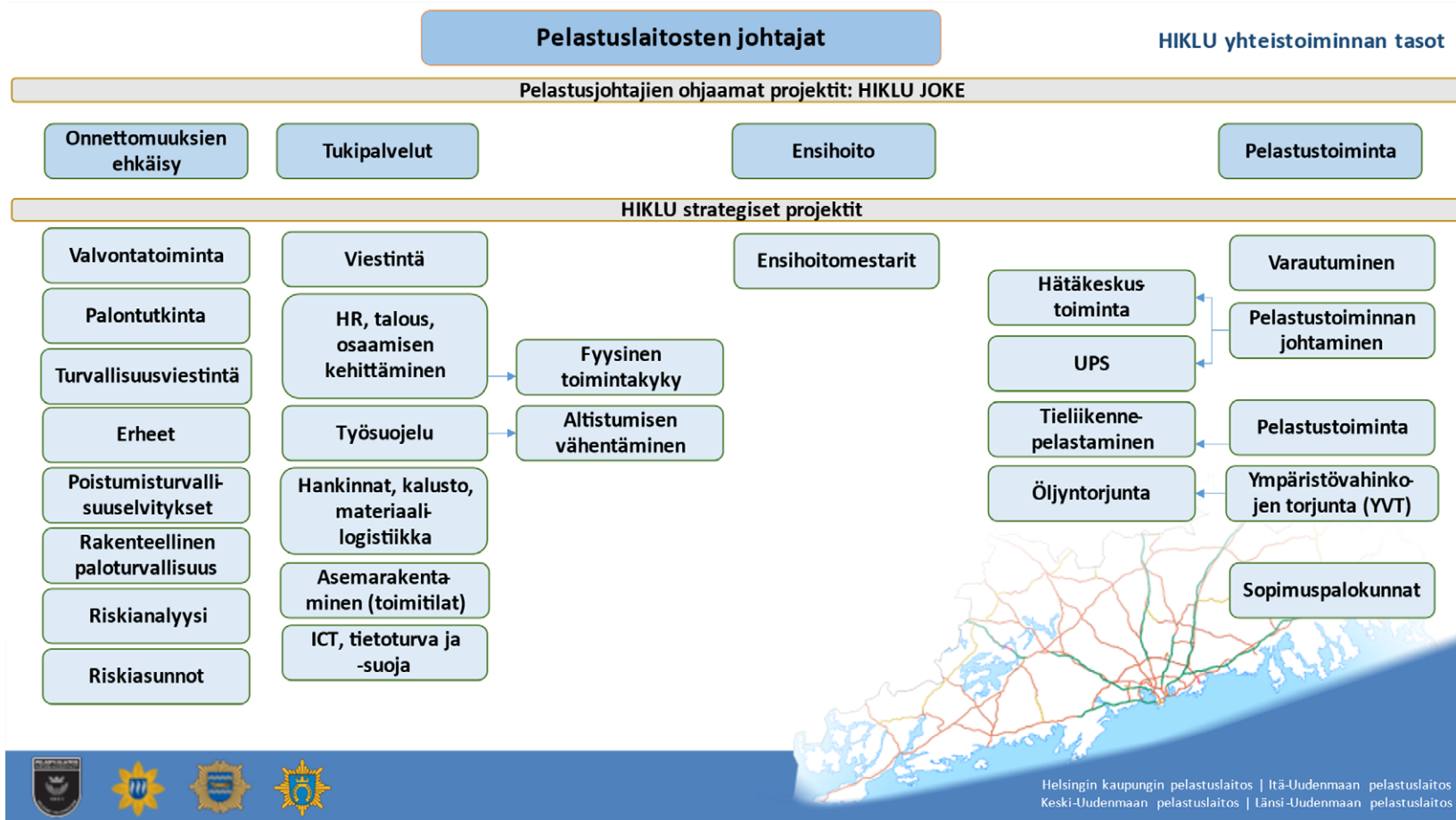
4.2 Ohjauksen toimintamallit

Ohjauksen kaikille tasoille luotiin sekä otettiin käyttöön selkeät toimintamallit yhteistyön ohjauksen ja seurannan parantamiseksi ja tehostamiseksi. Kahdesti vuodessa järjestetään pelastuslaitosten johtajien ja vastualueiden ohjausryhmien yhteinen ohjausfoorumi, jossa käsitellään HIKLU-yhteistoiminnan tavoitteita pidemmällä aikavälillä sekä varmistetaan poikkileikkaavien, selkeästi useampaa vastuualuetta sivuavien tavoitteiden tehokas ja järkevästi organisoitu yhteisvalmistelu. Ohjausryhmät voivat lisäksi pyytää ohjausta tarvittaessa ja milloin tahansa.

Ohjausryhmät ja työryhmien puheenjohtajat kokoontuvat kolmesti vuodessa. Vuoden ensimmäisessä kokoontumisessa ovat paikalla työryhmän väistyvä puheenjohtaja ja tuleva puheenjohtaja. Tällä pyritään varmistamaan, että työryhmän toiminnassa säilyy jatkuvuus, tiedonkulku on sujuvaa ja mahdolliset haasteet tulevat yhteisesti käsitellyiksi. Toisessa kokoontumisessa käydään läpi kuluvan vuoden tavoitteiden tilanne sekä mahdollisten korjausliikkeiden tarve. Loppuvuoden kokoontumisessa käsitellään seuraavan vuoden tavoiteasetantaa ja kuluvan vuoden toteutumia. Työryhmät voivat lisäksi pyytää ohjausta työskentelynsä milloin tahansa.

Ohjauksen ja seurannan avulla varmistetaan uusien toimintatapojen käyttöönotto ja jalkautuminen kaikkeen HIKLU-työhön sekä tuetaan pelastuslaitosten johtajien, ohjausryhmien ja työryhmien välistä yhteistyötä sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta entistä paremmin.

Kuva 2. HIKLU-organisaatiokaavio.

4.3 Kehittämissuunnitelma 2022–2025

Hankkeen aikana laadittiin HIKLU:n yhteistoiminnan kehittämissuunnitelma vuosille 2022–2025. Suunnitelmassa esitetään ja aikataulutetaan seuraavan neljän vuoden aikana tehtävät suuremmat kehittämistoimenpiteet, jotka vaativat erityisen paljon taloudellisia tai henkilöstöresursseja. Konkreettisia tavoitteita tarkennetaan suunnitelman pohjalta ohjaus- ja työryhmille vuosittain.

Jatkossa kehittämissuunnitelma on niin sanotusti rullaava, ja se päivitetään vuosittain niin, että siinä on huomioitu aina seuraavan neljän vuoden tekeminen. Päivityksen yhteydessä voidaan tarvittaessa myös tarkentaa, korjata tai aikatauluttaa aiemmille vuosille määritellyjä tavoitteita uudelleen. Kehittämissuunnitelman päivittämiseen osallistetaan myös jatkossa koko HIKLU-yhteistoiminnan organisaatio.

4.4 Alueellisen yhteistyön toimintamalli

Hankkeen aikana kuvattiin HIKLU:ssa toteutettavan alueellisen yhteistyön pohjalta alueellisen yhteistyön malli, jota voidaan hyödyntää alueellisen yhteistyön käynnistämässä ja kehittämisessä myös muilla pelastustoimen alueilla Suomessa.

Alueellinen malli on esimerkki HIKLU-alueella toimivaksi todetusta rakenteesta, jolla voidaan luoda ja kehittää alueellista yhteistyötä. Alueellisessa yhteistyössä tärkeintä ovat kaikkien osapuolten sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin sekä selkeät yhdessä sovitut ja dokumentoidut työskentelytavat, joita kaikki noudattavat. Alueellisen yhteistyön toimintamalli on kokonaisuudessaan tämän raportin liitteenä.

4.5 HIKLU-työtila

Hankkeen aikana suunniteltiin ja rakennettiin HIKLU:n sekä mahdollisten yhteistyökumppanien, kuten esimerkiksi sopimuspalokuntien, yhteinen eTuve-työtila, jossa säilytetään ja jonne arkistoidaan yhteistoimintaan liittyvät ohjeet, kokousmuistiot, yhteisesti tuotettu materiaali sekä muu dokumentaatio.

Työtila oli alun perin tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2022 alussa, mutta käyttöönottoa joudutaan siirtämään vuoden 2022 aikana tapahtuvaksi, sillä kaikilla HIKLU-pelastuslaitoksilla ei vielä ole teknisiä valmiuksia ottaa käyttöön eTuve-ympäristöä. Epäkohtaa

korjataan parhaillaan, ja uusi työtila päästään tämänhetkisen aikataulun mukaan ottamaan käyttöön kevään 2022 aikana.

4.6 Viestintä

Hankkeen aikana lanseerattiin HIKLU-uutiskirje ja HIKLU-tiedote. Uutiskirje ilmestyy noin kolme kertaa vuodessa, ja siinä kerrotaan esimerkiksi käynnissä olevista projekteista ja hankkeista, ajankohtaisista asioista ja uudistuksista sekä esitellään ryhmien toimintaa. Tiedote julkaistaan aina HIKLU-pelastuslaitosten johtajien yhteisten kokousten jälkeen noin kolmen viikon välein, ja siihen tehdään tiivis kooste asioista, joita sekä kyseisissä pelastusjohtajien että ohjausryhmien kokouksissa on käsitelty.

Uutiskirjeellä ja tiedotteella on saatu parannettua tiedonkulkua koko henkilöstölle. Tiedotteesta eri ryhmät pystyvät paremmin huomioimaan, jos käynnissä on poikkileikkavia projekteja, joiden puitteissa on tehtävä esimerkiksi useamman työryhmän tai vastualueen välistä yhteistyötä.

Marraskuussa järjestettiin HIKLU-seminaari, jonka tarkoituksena oli parantaa viestintää sekä antaa verkostossa työskenteleville mahdollisuus tavata toisiaan ja vaihtaa ajatuksia. Seminaarin aiheina olivat muun muassa alueellinen yhteistyö ja sen onnistumiset sekä haasteet, hyvinvointialueuudistus ja vastualueiden ajankohtaiset asiat. Heikentyneen pandemiatilanteen vuoksi seminaari myös striimattiin ja osallistumismahdollisuus jaettiin näin myös muulle pelastuslaitoksen henkilöstölle kuin vain HIKLU-ryhmissä mukana oleville. Tästä saatiin paljon hyvää palautetta, ja tiedonkulun sekä osallistamisen kehittämisen vuoksi seminaari striimataan myös jatkossa, jotta kaikilla on mahdollisuus osallistua. Tänä vuonna striimaus järjestettiin pika-aikataululla, vain vuorokausi ennen seminaarin alkua. Jatkossa striimausta kehitetään niin, että myös ruudun takana osallistuvat voivat esittää kommentteja ja kysymyksiä esimerkiksi chatin kautta.

Hankkeen aikana on viestitty myös ulkoisesti erityisesti alueellisten kehittämishankkeiden yhteisissä kokouksissa. Eritasoisia yhteistyötä on tehty usean käynnissä olevan hankkeen kanssa. Lisäksi hankkeesta ja sen etenemisestä on viestitty HIKLU-pelastuslaitosten sisällä.

5 Johtopäätökset

Hankkeen tavoitteena oli kehittää HIKLU-alueen yhteistoimintaa ja sen pitkän tähtäimen suunnitelmallisuutta. Kehittämissuunnitelman laadinta rullaavasti aina neljäksi vuodeksi eteenpäin vastaa tähän tarpeeseen. Kaikkien yhteistoiminnan tasojen osallistaminen pidemmän aikavälin suunnitteluun sekä sitouttaa kaikkia yhteisiin tavoitteisiin että antaa laajemman kokonaiskuvan eri vastuualueiden toiminnoista. Paras asiantuntijuus oman vastuualueen asioista asuu nimenomaan työryhmissä, ja siksi niiden osallistaminen kehittämissuunnitelmaprosessiin on ensiarvoisen tärkeää.

Asiakaspalvelun ja toimintamallien yhdenmukaistamiseksi Uudenmaan alueella on tehty paljon toimenpiteitä jo ennen hanketta, ja niitä tehdään myös tulevaisuudessa. Toimintaohjeella on nyt määritelty yhteistyölle prosessit ja toimintamallit, jotka ohjaavat työskentelyä ja antavat selkeät yhteiset pelisäännöt, joita koko yhteistoiminnassa mukana oleva henkilöstö noudattaa. Toimintaohjeen jalkautusta jatketaan hankkeen jälkeenkin. Ohjausryhmien avulla varmistetaan, että yhteisiä toimintatapoja noudatetaan yhteistyöorganisaation kaikissa osissa.

HIKLU-alueella tehdyn yhteistoiminnan pohjalta luotu alueellisen yhteistyön toimintamalli antaa eväitä laajemman alueellisen yhteistyön käynnistämiseksi ja kehittämiseksi myös valtakunnallisesti. Hyvin organisoitu ja suunniteltu yhteistyö vapauttaa resursseja pelastuslaitosten omaan työhön, kun niitä voidaan yhteisvalmistelulla vapauttaa toisaalta. Säännöllinen, tiivis yhteistyö tuo uusia näkökulmia työhön ja mahdollistaa parhaiden käytäntöjen ja materiaalien jakamisen ja hyödyntämisen useammassa pelastuslaitoksessa. Alueellisesta toimintamallista voi poimia myös vain osia ja jatkokehittää omalle yhteistyölle parhaiten sopivat käytänteet ja toimintamallit.

Ohjauksen tiivistäminen ja tehostaminen tukevat yhteistoiminnan tavoitteiden toteutumista. Kaikilla työskentelyn tasoilla on mahdollisuus saada ohjausta tavoitasetanassa sekä tukea tavoitteiden saavuttamiseen. Niin ohjaus- kuin työryhmillä on oikeus saada ohjausta. Tiiviillä yhteistyöllä varmistetaan yhteinen suunta, jolloin tavoite säilyy kirkkaana ja tehdään oikeita asioita oikeaan aikaan. Tavoitteiden seuranta on yhtenäistetty vastuualueilla, jolloin kaikkien on helpompi seurata myös poikkileikkaavien tavoitteiden tilannetta ja etenemistä.

Viestinnän kehittäminen on ikuinen prosessi. Hankkeen aikana luotiin sisäiseen viestintään toimivia tapoja, joilla tietoa tuodaan koko henkilöstön saataville. Viestinnän työryhmän kanssa on myös mietitty keinoja, joilla pystyttäisiin tiivistämään viestinnän ja muiden ryhmien yhteistyötä.

HIKLU-alueella yhteistyöllä on pitkät perinteet. Aikoinaan on lähdetty liikkeelle siitä, että pelastusyksikkö on voinut liikkua alueen rajojen yli auttamaan naapuria hälytystehtävällä. Tällä hetkellä ollaan tilanteessa, jossa yhteistyö on laaja-alaista ja sitä tehdään kaikilla vastuualueilla ja organisaation tasoilla. Verkostoyhteistyö ei aina ole helppoa tai yksinkertaista. Haasteitakin on matkan varrella kohdattu ja kohdataan jatkossakin. Toisaalta olemme onnistuneet vielä useammin.

Pelastustoiminnassa verkostomainen, kunta- ja aluerajat ylittävä työskentely on jo vakiintunut toimintatapa. Pelastuslain mukaan pelastustoiminta tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että asiakas saa aina nopeimman tarkoituksenmukaisen avun. Pelastusviranomaisten yhteistyöhakuinen toiminta eri viranomaisten kanssa on tietoista ja tunnustettua. Yhteistoiminta perustuu ennalta laadittuihin suunnitelmiin ja hälytysohjeisiin.

Alueellinen pelastuslaitosten välinen yhteistoiminta muussa kuin pelastustoiminnassa ei kuitenkaan ole yhtä yleistä tai vahvasti organisoitua ja suunniteltua. Valtakunnallisena yhteistoimintarakenteena toimii pelastuslaitosten kumppanuusverkosto, joka on vuodesta 2008 lähtien vastannut pelastuslaitosten välisen yhteistoiminnan koordinoimista ja kehittämisestä. Alueellisesti kahden tai useamman pelastuslaitoksen yhteistoiminta perustuu pitkälti yksittäisten henkilöiden verkostomaiseen työskentelyyn ja johtamiseen. Joillain vastuualueilla on rakennettu yhteistyötä esimerkiksi yhteisin hankintarenkain tai yhteishankinnoin. Samaan aikaan kuitenkin toisilla osa-alueilla ei tehdä lainkaan alueellista yhteistyötä, vaan kukin pelastuslaitos keksii pyörän aina uudelleen ja käyttää resursseja samojen asioiden valmisteluun ja toteuttamiseen. Pelastuslaitosten yhteistoiminta perustuu vain hyvin harvoin suunnitelmiin tai sopimuksiin. Mahdollisesta kustannusten jaosta tai maksuperusteista ei ole sovittu edes pelastustoiminnan kustannusten osalta.

Tämän hankkeen kautta Uudenmaan pelastuslaitosten HIKLU-yhteistyö osoittaa käytännössä, että järjestelmällisellä, pelastuslaitosten kaiken toiminnan kattavalla yhteistyöllä on mahdollisuus parantaa palvelujen yhdenmukaisuutta, laatua ja kustannustehokkuutta. Alueellista yhteistyötä tekemällä samoilla resursseilla ja euroilla saadaan aikaan enemmän tuloksia ja pystytään myös kehittämään toimintaa tehokkaammin. Alueellinen verkostomainen yhteistyö pelastuslaitosten välillä ei ole ristiriidassa pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kanssa vaan vahvistaa sitä. Keskeisin huomio on, että yhteistyön tekeminen vaatii ennen kaikkea asennetta. Yhteisen toimintamallin löytämiseksi täytyy olla valmis myös tekemään kompromisseja. Lisäksi täytyy pystyä arvioimaan kriittisesti omiakin toimintatapoja ja tarvittaessa kokeilla rohkeasti muiden tapaa tehdä asioita. Eri pelastuslaitosten toimintaympäristöt poikkeavat toisistaan, mutta eivät niin merkittävästi, että alueellisen yhteistyön tekeminen ei onnistuisi.

Erityisesti asiakkaan kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että työtä asiakaspalvelun ja toimintojen yhdenmukaistamiseksi jatketaan myös tulevaisuudessa valtakunnallisesti koko pelastustoimessa. Näin pystymme tarjoamaan yhtä laadukasta palvelua riippumatta siitä, mikä pelastuslaitos sitä tuottaa. Organisoitu yhteistoiminta valtakunnallisesti myös kumppanuusverkostoa pienemmissä yksiköissä antaa mahdollisuuksia toiminnan ketterämpään kehittämiseen ja toimintamallien kokeiluun yhteisten suuntavii-vojen puitteissa. Yhdenmukaisesti toteutettavat palvelut ja yhtenäiset linjaukset pelastuslaitoksissa ympäri Suomen ovat niin asiakkaan kuin pelastuslaitosten etu.

Liite 1

ALUEELLINEN YHTEISTOIMINTAMALLI

Alueellisen yhteistyön tavoitteet

Alueellisen yhteistyön vastuualueet on määriteltävä ja niistä on hyvä tehdä kirjallinen sopimus tai muu kirjallinen dokumentti. Yhteistyötä kannattaa hyödyntää kaikissa pelastuslaitoksen toiminnoissa: pelastustoiminnassa, onnettomuuksien ehkäisyssä, ensihoidossa, tukipalveluissa sekä toimintaa ohjaavissa ja tukevissa tehtävissä. Yhteistyötä voidaan tehdä säännöllisesti tai projektiluonteisesti.

Yhteistoiminnan yhtenä keskeisenä tekijänä on tiedon, menetelmien ja toimintamallien vaihto pelastuslaitosten välillä, mikä edesauttaa resurssien tehokasta hyödyntämistä ja yhtenäistää toimintatapoja. Tavoitteena on järjestää toiminta asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kannalta niin, että palvelut ovat laadukkaita, tasalaatuisia ja ristiriidattomia sekä niin, että kulloisenkin palvelun tarjoaja ei erotu merkittävästi.

Alueellinen yhteistyö on myös pelastuslain 379/2011 33 §:n, 34 §:n, 42 §:n, 44 §:n ja 47 §:n tarkoittamaa yhteistoimintaa.

Alueellisen yhteistyön organisointi

Resursointi

Tavoitteena on, että alueellisena yhteistyönä tehtävällä valmistelulla voidaan korvata pelastuslaitoskohtaista työskentelyä ja hyödyntää käytettävissä olevia resursseja tehokkaammin. Valmisteltaessa yhteisesti asioita resurssia vapautuu oman pelastuslaitoksen laitoskohtaisten asioiden työstämiseen. Alueellisen yhteistyön tavoitteita määriteltäessä on varmistettava, että niiden toteuttamiseen on riittävä määrä resursseja ja että kaikki pelastuslaitokset sitoutuvat yhdessä päätettyjen tavoitteiden edistämiseen.

Alueellinen yhteistyö mahdollistaa osaamisen lisäämisen kaikissa pelastuslaitoksissa, kun eri osa-alueiden asiantuntijat jakavat osaamistaan. Erilaisia koulutuksia ja esimerkiksi perehdytystä on myös järkevää järjestää yhteistyössä. Kun osallistujia ja kouluttajia on useammasta eri alueella toimivasta pelastuslaitoksesta, saadaan laajemmin

jaettua tietoa ja hyviä käytäntöjä sekä muodostettua yhteistä ymmärrystä prosesseista ja toimintamalleista.

Ohjaus ja työskentely

Yhteistoiminnan ohjauksen järjestelyt riippuvat yhteistoiminnan luonteesta ja laajuudesta. Yhteistoiminnan tapahtuessa kaikissa pelastuslaitoksen toiminnoissa ja sen ollessa säännöllistä on syytä muodostaa vähintään yksi pysyvä ohjausryhmä, jossa on tarkoituksenmukainen edustus kustakin yhteistoimintaan osallistuvasta pelastuslaitoksesta.

Ohjausryhmä perustaa tarpeellisia yhteisiä prosesseja, projekteja tai työryhmiä asioiden valmistelua varten. Ohjausryhmä voi myös tarvittaessa lakkauttaa työryhmän tai projektin, jos sen olemassaololle ei ole enää tarvetta, sille ei pystytä asettamaan selkeitä tavoitteita tai sen työ on päällekkäistä esimerkiksi valtakunnallisen toiminnan kanssa. Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja yhteensovittaa prosessien, projektien ja työryhmien työskentelyä siten, että pelastuslaitosten yhteisten kehittämistavoitteiden ja hankkeiden toteutumista edistetään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Työtä hyödynnetään ja annetaan käytettäväksi avoimesti myös pelastuslaitosten kumppanuusverkostotyöhön ja muuhun valtakunnalliseen tai alueelliseen valmisteluun.

Ohjaus-, työ- ja projektiryhmille on nimettävä puheenjohtaja ja sihteeri sekä päätettävä toimikauden pituudesta. Lisäksi on syytä sopia puheenjohtajan ja sihteerin vastuista esimerkiksi kokouskutsujen, asialistojen ja muiden vastaavien asioiden suhteen. Itse työskentelyn on tarkoitus jakautua suhteellisen tasapuolisesti, toki huomioiden esimerkiksi pelastuslaitosten erilaiset resurssit eri vastualueilla. Ryhmien jäsenten on voitava luottaa siihen, että kaikki tekevät osuutensa sovitussa aikataulussa, jotta yhteistyö on toimivaa ja tuottaa haluttuja tuloksia.

Asetettujen tavoitteiden täyttymistä seurataan niin itse työryhmissä kuin ohjausryhmässä tai -ryhmissä. Mahdollisiin poikkeamiin tai aikataulumuutoksiin reagoidaan tarvittavilla toimenpiteillä. Tavoitteita voidaan tarvittaessa määritellä ja aikatauluttaa uudelleen.

Yhteistyön tarkoituksena on kehittää ja yhdenmukaistaa pelastuslaitosten toimintaa sekä hyödyntää resursseja tehokkaasti. Kaikkien ei ole syytä tehdä samoja asioita omissa pelastuslaitoksissaan, vaan resursseja voidaan käyttää tehokkaammin valmistamalla sovittuja asioita yhteisesti.

Kokouskäytännöt ja dokumentaatio

Kokousten järjestämistiheydestä sekä yhteisesti tuotettavan materiaalin tallentamisesta ja käsittelystä on syytä sopia etukäteen. Kokouksista laaditaan asialista ja muistio, jotka tallennetaan yhteisesti sovittuun paikkaan. Näin varmistetaan, että tehdyt päätökset ja keskustellut asiat tulevat dokumentoiduiksi ja että kaikilla on mahdollisuus tarkastella niitä myös jälkikäteen.

Johtaminen ja päätöksenteko

Tavoiteasetanta, toiminnan suunnittelu- ja seurantavastuu

Yhteistoiminnan tavoitteet määritellään vuosittain yhdessä ohjausryhmän ja toteuttavan ryhmän kanssa. Tavoitteet kirjataan ylös sovitulla tavalla ja niille määritellään mittarit, joilla toteutumista seurataan. Ohjausryhmällä on työryhmän itsensä lisäksi seurantavastuu työskentelyn edistymisestä.

Päätöksentekomenettely

Tavoitteena on, että ohjausryhmät, työryhmät ja projektit voivat tehdä itsenäisesti valtaosan päätöksistä työryhmän jäsenten varmistettua omassa pelastuslaitoksessaan ratkaisun hyväksyntä.

Ohjausryhmälle tehdään tiivis esittely päätettävästä asiasta sovitussa aikataulussa ennen kokousta. Kokouksessa on tarvittaessa esittelijä ohjaus- tai työryhmästä.

Päätösesitykseen kirjataan seuraavat asiat:

- Kuvaus aiheesta
- Ehdotus päätökseksi (voi olla useampi vaihtoehto)
- Perustelut
- Kustannukset (taloudelliset, henkilöstöresurssi)
- Aikataulu ja seurantavastuu
- Mahdollinen jatkovalmistelu ja -käsittely.

Päätösten sitovuus ja niistä poikkeaminen

Lähtökohtaisesti kaikki pelastuslaitokset sitoutuvat noudattamaan yhdessä tehtyjä päätöksiä. Alueellisessa yhteistyössä tehdyt päätökset eivät kuitenkaan ole juridisesti sitovia. Kaikkien päätösten osalta tilanne arvioidaan erikseen ja sovitaan yhdessä toimienpiteistä ja niiden aikatauluista.

Mikäli jokin pelastuslaitos poikkeaa yhteisestä päätöksestä, poikkeama tulee perustella ja tiedottaa muille pelastuslaitoksille.

Viestintä

Yhteistyöstä ja sen tuloksista viestitään omille pelastuslaitoksille sekä tarvittaessa ulkoisesti sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Viestintään on hyvä panostaa ja yhteistyön viestimisen käytännöistä ja kanavista syytä sopia yhteisesti.

Yhteisen viestinnän lisäksi jokainen pelastuslaitos vastaa siitä, että tehdyt päätökset ja yhteiset linjaukset tiedotetaan omalle henkilöstölle riittävällä tavalla omien käytäntöjen mukaisesti.

Yhteisedustajan käyttö ja asettaminen alueellisissa sekä valtakunnallisissa instansseissa ja työryhmissä

Yhteistyörakennetta voidaan hyödyntää myös kansallisten työryhmien edustuksissa. Niihin voidaan asettaa yhteinen edustaja, joka edustaa kaikkia yhteistyötä tekeviä pelastuslaitoksia. Yhteisedustaja on velvollinen raportoimaan sovittulle taholle kyseisen hankkeen tai työryhmän etenemisestä, päätöksentekoon vaikuttavista asiakokonaisuuksista sekä muista pelastuslaitosten toimintaan liittyvistä seikoista. Yhteydenpito ja tiedonkulku pelastuslaitosten välillä hoidetaan kunkin työryhmän ja projektin osalta erikseen sovittavalla tavalla.

Yhteisen edustajan nimeäminen edellyttää kykyä tehdä kompromisseja. Yhteisen edustajan on varmistettava, että hänellä on tieto kaikkien edustamiensa pelastuslaitosten näkemyksistä. Lisäksi esitetyt linjaukset tulee sovittaa yhteen kaikkien pelastuslaitoksen näkemyksistä.

Tarvittaessa voidaan antaa myös yhteisiä lausuntoja esimerkiksi lainsäädännön valmisteluun.

Kuva 3. Esimerkki alueellisen yhteistoiminnan organisoinnista.

